

RAAD VAN STATE
afdeling Wetgeving

advies 62.466/3
van 21 november 2017

over

een ontwerp van koninklijk
besluit 'tot vaststelling van de
procedure en van de
uitvoeringsbepalingen met
betrekking tot de compensaties
ten gunste van bedrijven van
de primaire sector getroffen
door de fipronilcrisis'

CONSEIL D'ÉTAT
section de législation

avis 62.466/3
du 21 novembre 2017

sur

un projet d'arrêté royal 'fixant
la procédure et les modalités
d'exécution concernant les
compensations en faveur des
entreprises du secteur primaire
touchées par la crise du
fipronil'

Op 13 november 2017 is de Raad van State, afdeling Wetgeving, door de Minister van Landbouw verzocht binnen een termijn van vijf werkdagen een advies te verstrekken over een ontwerp van koninklijk besluit ‘tot vaststelling van de procedure en van de uitvoeringsbepalingen met betrekking tot de compensaties ten gunste van bedrijven van de primaire sector getroffen door de fipronilcrisis’.

Het ontwerp is door de derde kamer onderzocht op 14 november 2017. De kamer was samengesteld uit Jo BAERT, kamervoorzitter, Jeroen VAN NIEUWENHOVE en Koen MUYLLE, staatsraden, Jan VELAERS en Bruno PEETERS, assessoren, en Astrid TRUYENS, griffier.

Het verslag is uitgebracht door Githa SCHEPPERS, eerste auditeur.

De overeenstemming tussen de Franse en de Nederlandse tekst van het advies is nagezien onder toezicht van Jeroen VAN NIEUWENHOVE, staatsraad.

Het advies, waarvan de tekst hierna volgt, is gegeven op 21 november 2017.

*

Le 13 novembre 2017, le Conseil d'État, section de législation, a été invité par le Ministre de l'Agriculture à communiquer un avis, dans un délai de cinq jours ouvrables, sur un projet d'arrêté royal ‘fixant la procédure et les modalités d'exécution concernant les compensations en faveur des entreprises du secteur primaire touchées par la crise du fipronil’.

Le projet a été examiné par la troisième chambre le 14 novembre 2017. La chambre était composée de Jo BAERT, président de chambre, Jeroen VAN NIEUWENHOVE et Koen MUYLLE, conseillers d'État, Jan VELAERS et Bruno PEETERS, assesseurs, et Astrid TRUYENS, greffier.

Le rapport a été présenté par Githa SCHEPPERS, premier auditeur.

La concordance entre la version française et la version néerlandaise de l'avis a été vérifiée sous le contrôle de Jeroen VAN NIEUWENHOVE, conseiller d'État.

L'avis, dont le texte suit, a été donné le 21 novembre 2017.

*

1. Volgens artikel 84, § 1, eerste lid, 3°, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, moeten in de adviesaanvraag de redenen worden opgegeven tot staving van het spoedeisende karakter ervan.

In het onderhavige geval wordt het verzoek om spoedbehandeling gemotiveerd als volgt:

“Het verzoek om spoedbehandeling wordt gemotiveerd door de omstandigheid dat bepaalde operators zeer ernstige schade lijden omwille van de fipronilcrisis en dat het noodzakelijk blijkt om de getroffen bedrijven onverwijld een billijke compensatie toe te kennen, met name om te vermijden dat hun overleven in het gedrang komt, en dit zonder dat op welke wijze ook kan worden besloten dat er uit hoofde van de Staat enige erkenning van aansprakelijkheid zou zijn.”

2. Overeenkomstig artikel 84, § 3, eerste lid, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, heeft de afdeling Wetgeving zich moeten beperken tot het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond, alsmede van de vraag of aan de te vervullen vormvereisten is voldaan.

*

STREKKING VAN HET ONTWERP

3. Het voor advies voorgelegde ontwerp van koninklijk besluit regelt de toekenningsvoorwaarden en de aanvraagprocedure voor de financiële compensatie voor verliezen ten gevolge van de fipronilcrisis voor pluimveebedrijven van de sector van de primaire productie (artikelen 3 tot 5 en bijlage 1 van het ontwerp). Tevens wordt de behandeling van de dossiers en de berekening van de compensatie geregeld (artikelen 6 tot 12 en bijlage 2). Het ontwerp bevat voorts nog een bepaling over de boeking op de begroting (artikel 13) en over de inwerkingtreding van het te nemen besluit op de dag van de bekendmaking ervan in het Belgisch Staatsblad (artikel 14).

RECHTSGROND

4. Artikel 2, 4°, van het ontworpen besluit vindt rechtsgrond in artikel 6, 6°, van het door de Kamer van volksvertegenwoordigers op 9 november 2017 aangenomen wetsontwerp ‘betreffende compensaties ten gunste van bedrijven getroffen door de fipronilcrisis’ (hierna: de Fipronilwet),¹ waarbij de Koning wordt gemachtigd om de basiselementen van de geleden materiële schade te bepalen.

De artikelen 3, 4, § 2, 5 (*partim*), 6 (*partim*), 8 en 12 van het ontworpen besluit vinden rechtsgrond in artikel 6, 1°, van de Fipronilwet, op grond waarvan de Koning de procedure regelt voor de aanvraag van de financiële compensatie, alsook het onderzoek van deze aanvragen.

¹ Parl.St. Kamer 2017-18, nr. 54-2693/005.

De artikelen 4, § 1, en 5 (*partim*), alsook bijlage 1 van het ontworpen besluit ontleen hun rechtsgrond aan artikel 6, 2°, van de Fipronilwet. Bij die bepaling wordt de Koning gemachtigd om de nadere regels te bepalen volgens welke de bedrijven de geleden schade en het rechtstreeks oorzakelijke verband tussen de fipronilcrisis en die schade bewijzen en aantonen dat de gevraagde compensatie die schade niet overtreft, rekening houdend met andere compensaties en vergoedingen.

De rechtsgrond voor de artikelen 6 (*partim*) en 7 en bijlage 2 van het ontworpen besluit wordt geboden door artikel 6, 3°, van de Fipronilwet, waaraan de Koning de bevoegdheid ontleent om de nadere regels te bepalen voor de berekening van de verschillende vormen van compensaties omwille van de fipronilcrisis en van de schade die de bedrijven ten gevolge van de fipronilcrisis hebben geleden.

Artikel 9 van het ontworpen besluit vindt rechtsgrond in artikel 6, 4°, van de Fipronilwet, waarbij de Koning wordt gemachtigd om de nadere regels te bepalen voor de controle op de uitvoering van de Fipronilwet.

Artikel 10 van het ontworpen besluit ontleent zijn rechtsgrond aan artikel 6, 5°, van de Fipronilwet. Op grond van die bepaling bepaalt de Koning de nadere regels voor de terugvordering van het mogelijke overschot van compensaties die een bedrijf heeft ontvangen.

Voor artikel 11 van het ontworpen besluit kan worden gesteund op de algemene uitvoeringsbevoegdheid van de Koning (artikel 108 van de Grondwet), gelezen in samenhang met artikel 5, § 1, 3° en 4°, van de Fipronilwet. Volgens die wetsbepalingen komt een bedrijf enkel in aanmerking voor een compensatie indien het geen onregelmatigheden heeft begaan ten aanzien van de maatregelen genomen door de overheid in het kader van de fipronilcrisis en indien het geen onjuiste gegevens of informatie heeft geleverd of niet heeft nagelaten bepaalde inlichtingen te verstrekken, met het oog op het bekomen van de compensatie. Zie evenwel ook opmerking 14.

Artikel 13 van het ontworpen besluit vindt rechtsgrond in artikel 8 van de Fipronilwet.

5. In zoverre bij het ontworpen besluit bepaalde opdrachten worden toevertrouwd aan het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen (hierna: FAVV), kan worden gesteund op de algemene uitvoeringsbevoegdheid van de Koning, gelezen in samenhang met artikel 4, §§ 1 tot 3, en artikel 5, tweede lid,² van de wet van 4 februari 2000 'houdende oprichting van het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen'.

6. In het derde lid van de aanhef wordt verwezen naar artikel 3, § 1, derde lid, van het bekrachtigde³ koninklijk besluit van 22 februari 2001 'houdende organisatie van de controles die

² Het gaat immers om de compensatie voor schade naar aanleiding van maatregelen die het FAVV heeft genomen in het kader van zijn bevoegdheid voor verscheidene van de in dat lid opgesomde wetten.

³ Bij de wet van 19 juli 2001 'tot bekrachtiging en wijziging van het koninklijk besluit van 22 februari 2001 houdende organisatie van de controles die worden verricht door het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen en tot wijziging van diverse wettelijke bepalingen en tot bekrachtiging van het koninklijk besluit van 22 februari 2001 betreffende de financiering van het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen'.

worden verricht door het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen en tot wijziging van diverse wettelijke bepalingen'. Die bepaling biedt evenwel geen rechtsgrond voor het ontworpen besluit.

VORMVEREISTEN

7. De gemachtigde bezorgde een stuk waaruit blijkt dat de ontworpen regeling werd aangemeld bij de Europese Commissie op 27 oktober 2017, met toepassing van artikel 108, lid 3, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie. Overeenkomstig artikel 4, lid 5, van verordening (EU) 2015/1589⁴ moet de Commissie binnen twee maanden een besluit nemen aangaande de verenigbaarheid met de interne markt. Overeenkomstig artikel 3 van dezelfde verordening mag de aangemelde steun niet worden uitgevoerd alvorens de Commissie ter zake een besluit heeft genomen of wordt geacht dat te hebben genomen.

Er moet dan ook worden gewacht met het nemen van het ontworpen besluit tot de Commissie zich heeft uitgesproken.

8. Uit de door de gemachtigde verstrekte uitleg en de door hem bezorgde stukken blijkt dat het bij artikel 6 van de Fipronilwet voorgeschreven "overleg met de sectoren" heeft plaatsgevonden. Van dat overleg moet dan wel melding worden gemaakt in de aanhef.

ALGEMENE OPMERKING

9. Overeenkomstig artikel 1 van het ontwerp is het te nemen besluit van toepassing op "de pluimveebedrijven van de sector van de primaire productie". De primaire productie wordt in artikel 2, 3°, van het ontwerp gedefinieerd als "de productie, het fokken, het houden en het telen van primaire producten, tot en met het oogsten, het melken en de productie van landbouwhuisdieren voorafgaand aan het slachten".

De vraag rijst hoe dit toepassingsgebied zich verhoudt tot dat van de Fipronilwet, die overeenkomstig artikel 2 van toepassing is "op de door de bedrijven geleden schade met het oog op het beveiligen van de veiligheid van de voedselketen". Een bedrijf wordt in artikel 3, 2°, van dezelfde wet gedefinieerd als een "operator bedoeld in artikel 1, 5°, van het koninklijk besluit van 16 januari 2006 tot vaststelling van de nadere regels van de erkenningen, toelatingen en voorafgaande registraties afgeleverd door het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen, die activiteiten uitoefenen die verband houden met de stadia van productie, verwerking en distributie van pluimvee, eieren, eiproducten en hun afgeleiden".

Aangezien zowel het verruimen als het beperken van het toepassingsgebied van de Fipronilwet juridisch uiterst problematisch zou zijn, moeten de artikelen 1 en 2, 3°, uit het ontwerp worden weggelaten, zodat het toepassingsgebied van het te nemen besluit volledig overeenstemt met dat van de Fipronilwet.

⁴ Verordening (EU) 2015/1589 van de Raad van 13 juli 2015 'tot vaststelling van nadere bepalingen voor de toepassing van artikel 108 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie'.

ONDERZOEK VAN DE TEKST

Aanhef

10. Gelet op hetgeen is uiteengezet in de opmerkingen 4 tot 6, moet in het tweede lid van de aanhef worden verwezen naar de artikelen 5, 3° en 4°,⁵ 6 en 8 van de Fipronilwet en moet het derde lid worden vervangen door een lid waarin wordt verwezen naar artikel 4, §§ 1 tot 3, en artikel 5, tweede lid, van de wet van 4 februari 2000.

11. In het vijfde lid van de aanhef moet de datum van 28 september 2017 worden ingevuld, zijnde de datum waarop het verslag van de vergadering van de Permanente Werkgroep van de Interministeriële Conferentie voor het Landbouwbeleid van 21 september 2017 definitief werd goedgekeurd.

12. Gelet op hetgeen is uiteengezet in opmerking 8, moet in de aanhef nog een lid worden ingevoegd waarin melding wordt gemaakt van het gevoerde overleg met de sectoren.

Artikel 7

13. Artikel 7, § 2, van het ontwerp schrijft voor dat “[o]m te vermijden dat de totale toegekende compensatie de geleden materiële schade overschrijdt, (...) het totale bedrag aan staatssteun voor de toegekende compensaties in aanmerking [wordt] genomen. Het totaal aan staatssteun wordt per bedrijf berekend als de optelsom van de compensaties voorzien in dit besluit en de compensaties voorzien door de gewestelijke overheden.”

Op de vraag wat de precieze draagwijdte is van deze bepaling, antwoordde de gemachtigde het volgende:

“[D]e afwezigheid van overcompensatie ten opzichte van de geleden materiële schade [is] een essentiële voorwaarde volgens de Europese Commissie. Dit dient te worden gemeten aan de hand van de verschillende vormen van toegekende compensaties.

Artikel 5 van het ontwerp voorziet dat het bedrijf een formulier behoorlijk invult opdat het kan worden aangetoond dat de gevraagde compensatie de geleden materiële schade niet overschrijdt. Hiertoe dient het bedrijf de reël gedragen kosten aan de hand van facturen of andere stavingsstukken aan te tonen, alsook het causaal verband met de fipronilcrisis. Voor een aantal types van kosten (bijvoorbeeld reinigen en ontsmetten van opslagruimtes en installaties) zal er gewerkt worden met een plafondkostprijs.

Op basis van de ingewonnen informatie doet men een berekening van de totale steun per bedrijf : bv → 10.000 € federale Staat en 5.000 € gewest = 15.000 € : als de geleden materiële schade 14.000 € beloopt dan is er een overcompensatie van 1.000 €.”

Uit dat antwoord kan worden opgemaakt dat artikel 7, § 2, van het ontwerp ertoe strekt de mate van overcompensatie van de geleden materiële schade te bepalen. Het inleidende zinsdeel (“Om te vermijden dat de totale toegekende compensatie de geleden materiële schade overschrijdt,”) kan beter worden geredigeerd als volgt: “Met het oog op de toepassing van

⁵ Zie evenwel ook opmerking 14.

artikel 9 van de Fipronilwet,” en er kan beter gewag worden gemaakt van “compensaties” in plaats van “staatssteun”, omdat die laatste term wordt gebruikt in de context van de verenigbaarheid van de ontworpen compensatieregeling met de Europese staatssteunregels, hetgeen niet de context is van de ontworpen bepaling.

Ten slotte moet volgens artikel 9 van de Fipronilwet ook rekening worden gehouden met de ontvangen vergoedingen (verzekeringsspolissen en aansprakelijkheid van derden). Door daarvan geen gewag te maken in de ontworpen bepaling, zou artikel 7, § 2, van het ontwerp een andere (en dus onwettige) draagwijdte kunnen krijgen dan hetgeen wordt bepaald in de voormelde wetsbepaling.

De redactie van artikel 7, § 2, van het ontwerp moet dan ook worden herzien in het verlengde van artikel 9 van de Fipronilwet. Indien het er niets aan blijkt toe te voegen, wordt het beter weggelaten.

Artikel 11

14. Artikel 11 van het ontwerp bepaalt dat het bedrijf zijn recht verliest op compensatie indien ten aanzien van het bedrijf een inbreuk is vastgesteld in het kader van de fipronilcrisis of indien het bedrijf kennis had van het verboden gebruik van fipronil op zijn bedrijf.

Het is de Raad van State niet duidelijk wat de verhouding is van deze ontworpen bepaling tot artikel 5, § 1, 3°, van de Fipronilwet, dat inhoudt dat een bedrijf enkel in aanmerking komt voor compensaties indien het “geen onregelmatigheden heeft begaan ten aanzien van de maatregelen genomen door de overheid in het kader van de fipronilcrisis”.

De eerste hypothese in de ontworpen bepaling (de vaststelling van een inbreuk in het kader van de fipronilcrisis) lijkt nog te kunnen worden ingepast in de voormelde wetsbepaling, al rijst dan wel de vraag of er iets aan wordt toegevoegd. De tweede hypothese (het kennis hebben van het verboden gebruik van fipronil op het bedrijf) valt niet zonder meer in te passen in de voormelde wetsbepaling en zou kunnen worden beschouwd als een uitbreiding van het toepassingsgebied, waarvoor geen rechtsgrond kan worden gevonden in de Fipronilwet. Ook een beroep op de algemene uitvoeringsbevoegdheid van de Koning kan niet tot een dergelijk resultaat leiden.

De ontworpen bepaling moet bijgevolg ofwel strikt in het verlengde van de voormelde wetsbepaling worden uitgewerkt (waarbij de vraag rijst naar de meerwaarde ervan), ofwel worden weggelaten.

*

1. Conformément à l'article 84, § 1er, alinéa 1er, 3°, des lois sur le Conseil d'État, coordonnées le 12 janvier 1973, la demande d'avis doit indiquer les motifs qui en justifient le caractère urgent.

En l'occurrence, l'urgence est motivée comme suit :

« Het verzoek om spoedbehandeling wordt gemotiveerd door de omstandigheid dat bepaalde operatoren zeer ernstige schade lijden omwille van de fipronilcrisis en dat het noodzakelijk blijkt om de getroffen bedrijven onverwijld een billijke compensatie toe te kennen, met name om te vermijden dat hun overleven in het gedrang komt, en dit zonder dat op welke wijze ook kan worden besloten dat er uit hoofde van de Staat enige erkenning van aansprakelijkheid zou zijn ».

2. En application de l'article 84, § 3, alinéa 1er, des lois coordonnées sur le Conseil d'État, la section de législation a dû se limiter à l'examen de la compétence de l'auteur de l'acte, du fondement juridique et de l'accomplissement des formalités prescrites.

*

PORTÉE DU PROJET

3. Le projet d'arrêté royal soumis pour avis règle les conditions d'octroi et la procédure de demande de la compensation financière des pertes résultant de la crise du fipronil en faveur des entreprises avicoles du secteur de la production primaire (articles 3 à 5 et annexe 1 du projet). Il règle également le traitement des dossiers et le calcul de la compensation (articles 6 à 12 et annexe 2). Par ailleurs, le projet comporte encore des dispositions relatives à l'imputation sur le budget (article 13) et à l'entrée en vigueur de l'arrêté envisagé, fixée à la date de sa publication au Moniteur belge (article 14).

FONDEMENT JURIDIQUE

4. L'article 2, 4°, de l'arrêté en projet trouve un fondement juridique dans l'article 6, 6°, du projet de loi 'relatif à des compensations en faveur d'entreprises touchées par la crise du fipronil', adopté le 9 novembre 2017 par la Chambre des représentants (ci-après : la loi Fipronil)¹, qui habilite le Roi à définir les éléments constitutifs du dommage matériel subi.

Les articles 3, 4, § 2, 5 (*partim*), 6 (*partim*), 8 et 12 de l'arrêté en projet trouvent un fondement juridique dans l'article 6, 1°, de la loi Fipronil, qui permet au Roi de régler la procédure applicable aux demandes de compensation financière, ainsi que leur examen.

Les articles 4, § 1er, et 5 (*partim*), ainsi que l'annexe 1 de l'arrêté en projet, trouvent leur fondement juridique dans l'article 6, 2°, de la loi Fipronil. Cette disposition habilite le Roi à définir les modalités selon lesquelles les entreprises apportent la preuve du dommage subi et le lien de causalité direct entre ce dommage et la crise du fipronil et établissent que la

¹ Doc. parl., Chambre, 2017-18, n° 54-2693/005.

compensation demandée ne dépasse pas ce dommage, compte tenu des autres compensations et indemnités.

Le fondement juridique des articles 6 (*partim*) et 7 et de l'annexe 2 de l'arrêté en projet se trouve dans l'article 6, 3°, de la loi Fipronil, qui habilite le Roi à définir les modalités de calcul des différentes formes de compensations octroyées en raison de la crise du fipronil et du dommage subi par les entreprises à cause de celle-ci.

L'article 9 de l'arrêté en projet trouve un fondement juridique dans l'article 6, 4°, de la loi Fipronil, qui habilite le Roi à définir les modalités du contrôle de son exécution.

L'article 10 de l'arrêté en projet puise son fondement juridique dans l'article 6, 5°, de la loi Fipronil. En vertu de cette disposition, le Roi définit les modalités du recouvrement de l'excédent éventuel des compensations qu'une entreprise a reçues.

L'article 11 du projet peut s'appuyer sur le pouvoir général d'exécution du Roi (article 108 de la Constitution), combiné avec l'article 5, § 1er, 3° et 4°, de la loi Fipronil. Selon ces dispositions législatives, une entreprise ne peut prétendre au bénéfice d'une compensation que si elle n'a pas commis d'irrégularités au regard des mesures prises par les autorités publiques dans le cadre de la crise du fipronil et si elle n'a pas fourni de données ou informations inexactes ou omis de déclarer certains renseignements en vue d'obtenir la compensation. Voir cependant aussi l'observation 14.

L'article 13 de l'arrêté en projet trouve un fondement juridique dans l'article 8 de la loi Fipronil.

5. Dans la mesure où l'arrêté en projet confie certaines missions à l'Agence fédérale pour la Sécurité de la Chaîne alimentaire (ci-après : AFSCA), il peut se fonder sur le pouvoir général d'exécution du Roi, combiné avec l'article 4, §§ 1er à 3, et avec l'article 5, alinéa 2², de la loi du 4 février 2000 'relative à la création de l'Agence fédérale pour la Sécurité de la Chaîne alimentaire'.

6. Le troisième alinéa du préambule vise l'article 3, § 1er, alinéa 3, de l'arrêté royal confirmé³ du 22 février 2001 'organisant les contrôles effectués par l'Agence fédérale pour la Sécurité de la Chaîne alimentaire et modifiant diverses dispositions légales'. Cette disposition ne procure toutefois pas de fondement juridique à l'arrêté en projet.

² Il s'agit en effet de la compensation pour un dommage résultant de mesures prises par l'AFSCA dans le cadre de sa compétence relative à plusieurs des lois énumérées dans cet alinéa.

³ Par la loi du 19 juillet 2001 'portant confirmation et modification de l'arrêté royal du 22 février 2001 organisant les contrôles effectués par l'Agence fédérale pour la sécurité de la chaîne alimentaire et modifiant diverses dispositions légales et portant confirmation de l'arrêté royal du 22 février 2001 relatif au financement de l'Agence fédérale pour la sécurité de la chaîne alimentaire'.

FORMALITÉS

7. Le délégué a communiqué un document indiquant que le dispositif en projet a été notifié à la Commission européenne le 27 octobre 2017, en application de l'article 108, paragraphe 3, du Traité sur le fonctionnement de l'Union européenne. Conformément à l'article 4, paragraphe 5, du règlement (UE) 2015/1589⁴, la Commission doit prendre dans les deux mois une décision quant à la compatibilité avec le marché intérieur. Conformément à l'article 3 du même règlement, l'aide notifiée ne peut pas être mise à exécution avant que la Commission ait pris ou soit réputée avoir pris une décision en la matière.

Il faut dès lors attendre que la Commission se soit prononcée avant de prendre l'arrêté en projet.

8. Il ressort des précisions fournies par le délégué et des pièces qu'il a communiquées que la « concertation avec les secteurs », que prescrit l'article 6 de la loi Fipronil, a eu lieu. Il sera donc fait mention de cette concertation dans le préambule.

OBSERVATION GÉNÉRALE

9. Conformément à l'article 1er du projet, l'arrêté envisagé s'applique aux « entreprises avicoles du secteur de la production primaire ». L'article 2, 3°, du projet définit la production primaire comme « la production, l'élevage, la détention et la culture de produits primaires, y compris la récolte, la traite et la production d'animaux d'élevage avant l'abattage ».

La question se pose de savoir comment ce champ d'application s'articule avec celui de la loi Fipronil qui, conformément à son article 2, s'applique « au dommage subi par les entreprises en vue de préserver la sécurité de la chaîne alimentaire ». L'article 3, 2°, de la même loi définit une entreprise comme un « opérateur visé à l'article 1er, 5°, de l'arrêté royal du 16 janvier 2006 fixant les modalités des agréments, des autorisations et des enregistrements préalables délivrés par l'Agence fédérale pour la Sécurité de la Chaîne alimentaire, ayant des activités liées aux étapes de la production, de la transformation et de la distribution de volailles, d'œufs, d'ovoproduits et de leurs dérivés ».

Dès lors que tant l'extension que la limitation du champ d'application de la loi Fipronil seraient des plus problématiques sur le plan juridique, les articles 1er, et 2, 3°, doivent être omis du projet, de sorte que le champ d'application de l'arrêté envisagé correspondent en tous points à celui de la loi Fipronil.

⁴ Règlement (UE) 2015/1589 du Conseil du 13 juillet 2015 'portant modalités d'application de l'article 108 du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne'.

EXAMEN DU TEXTE

Préambule

10. Eu égard à ce qui a été exposé dans les observations 4 à 6, le deuxième alinéa du préambule doit viser les articles 5, 3° et 4^{o5}, 6 et 8 de la loi Fipronil et le troisième alinéa doit être remplacé par un alinéa visant l'article 4, §§ 1er à 3, et l'article 5, alinéa 2, de la loi du 4 février 2000.

11. Il faut compléter le cinquième alinéa du préambule par la date du 28 septembre 2017, à savoir la date à laquelle le rapport de la réunion du groupe de travail permanent de la Conférence interministérielle de la politique agricole du 21 septembre 2017 a été définitivement approuvé;

12. Eu égard à ce qui a été exposé dans l'observation 8, il faut encore insérer dans le préambule un alinéa faisant mention de la concertation menée avec les secteurs.

Article 7

13. L'article 7, § 2, du projet prévoit que « [p]our éviter que la compensation attribuée totale dépasse le dommage matériel subi, le montant total d'aides d'état pour les compensations attribuées est pris en compte. Le total d'aides d'état est calculé par entreprise comme la somme des compensations prévues par cet arrêté et des compensations prévues par les autorités régionales ».

Interrogé sur la portée précise de cette disposition, le délégué a répondu ce qui suit :

« [D]e afwezigheid van overcompensatie ten opzichte van de geleden materiële schade [is] een essentiële voorwaarde volgens de Europese Commissie. Dit dient te worden gemeten aan de hand van de verschillende vormen van toegekende compensaties.

Artikel 5 van het ontwerp voorziet dat het bedrijf een formulier behoorlijk invult opdat het kan worden aangetoond dat de gevraagde compensatie de geleden materiële schade niet overschrijdt. Hiertoe dient het bedrijf de reëel gedragen kosten aan de hand van facturen of andere stavingsstukken aan te tonen, alsook het causaal verband met de fipronilcrisis. Voor een aantal types van kosten (bijvoorbeeld reinigen en ontsmetten van opslagruimtes en installaties) zal er gewerkt worden met een plafondkostprijs.

Op basis van de ingewonnen informatie doet men een berekening van de totale steun per bedrijf : bv → 10.000 € federale Staat en 5.000 € gewest = 15.000 € : als de geleden materiële schade 14.000 € beloopt dan is er een overcompensatie van 1.000 € ».

Il peut se déduire de cette réponse que l'article 7, § 2, du projet vise à fixer la mesure de la compensation excédentaire du dommage matériel subi. Mieux vaut rédiger le membre de phrase introductif (« Pour éviter que la compensation attribuée totale dépasse le dommage matériel subi, ») comme suit : « En vue de l'application de l'article 9 de la loi

⁵ Voir cependant aussi l'observation 14.

Fipronil, » et mieux vaut faire état de « compensations » plutôt que d'« aides d'état », ce dernier terme étant utilisé dans le contexte de la compatibilité du régime de compensation en projet avec les règles européennes en matière d'aides d'État, ce qui est sans rapport avec le contexte de la disposition en projet.

Enfin, selon l'article 9 de la loi Fipronil, il faut également tenir compte des indemnités reçues (polices d'assurances et responsabilité de tiers). En omettant d'en faire état dans la disposition en projet, l'article 7, § 2, du projet pourrait se voir attribuer une portée différente (et par conséquent illégale) de celle de la disposition législative précitée.

La rédaction de l'article 7, § 2, du projet doit dès lors être revue dans la ligne de l'article 9 de la loi Fipronil. S'il s'avère que la disposition citée en premier n'y ajoute rien, mieux vaut l'omettre.

Article 11

14. L'article 11 du projet dispose que l'entreprise perd son droit à compensation si une infraction a été constatée à son encontre dans le cadre de la crise du fipronil ou si elle avait connaissance de l'usage prohibé du fipronil dans son entreprise.

Le Conseil d'État ne distingue pas comment cette disposition en projet s'articule avec l'article 5, § 1er, 3°, de la loi Fipronil, qui prévoit qu'une entreprise ne peut prétendre au bénéfice de compensations que pour autant qu'elle « n'ait pas commis d'irrégularités au regard des mesures prises par les autorités publiques dans le cadre de la crise du fipronil ».

La première hypothèse dont fait état la disposition en projet (la constatation d'une infraction dans le cadre de la crise du fipronil) paraît pouvoir encore se concilier avec la disposition législative précitée, encore que se pose la question de savoir si quelque chose y est ajouté. La deuxième hypothèse (la connaissance de l'usage prohibé du fipronil dans l'entreprise) ne peut pas s'accorder sans restriction avec la disposition législative précitée et elle pourrait être regardée comme une extension du champ d'application, qui ne peut pas trouver de fondement juridique dans la loi Fipronil. Le recours au pouvoir général d'exécution du Roi ne permet pas non plus d'atteindre ce résultat.

Par conséquent, la disposition en projet doit, soit être élaborée dans le droit fil de la disposition législative précitée (la question de sa plus-value se posant alors), soit être omise.

DE GRIFFIER - LE GREFFIER

DE VOORZITTER - LE PRÉSIDENT

Astrid TRUYENS

Jo BAERT